

Bazuar në nenin 250, paragrafi 3, të Ligjit për kujdesin shëndetësor (Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë nr. 34/12, 145/12, 87/13 dhe 164/13), dhe nenit 20, paragrafi 3, pika 6. , të Statutit të Odës Farmaceutike të Maqedonisë (Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë nr. 65/12), Kuvendi i Odës në seancën e mbajtur më 13.12.2013 miratoi

KODEKSI

të detyrave dhe të drejtave etike profesionale të punonjësve shëndetësorë me arsim të lartë në fushën e farmacisë

Neni 1

HYRJE

Kodi i Detyrave dhe të Drejtave Etike Profesionale të Profesionistëve të Kujdesit Shëndetësor me Arsim të Lartë në fushën e Farmacisë (në tekstin e mëtejme: Kodi i Etikës) përfaqëson një sërë parimesh sipas të cilave farmacistët janë të detyruar të veprojnë gjatë kryerjes së veprimtarisë së tyre profesionale në praktikën farmaceutike. Praktika farmaceutike konfirmon farmacistët si profesionistë shëndetësorë me njohuri, aftësi dhe cilësi për të marrë përgjegjësinë për menaxhimin dhe përdorimin e barnave dhe produkteve të tjera mjekësore në mënyrë që të merren rezultate optimale të trajtimit. Praktika e farmacisë përfshin aspektet teknike të shërbimeve farmaceutike, përgatitjen e formulimeve medicinale, furnizimin me barna dhe produkte të tjera mjekësore, kujdesin e orientuar nga pacienti, si dhe dhënien e informacionit dhe menaxhimin e terapisë me ilaçe dhe produkteve të tjera mjekësore. Me Kodin e Etikës, Oda Farmaceutike e Maqedonisë, si shoqatë profesionale e farmacistëve me arsim të lartë, i promovon parimet e etikës profesionale me qëllim të vendosjes së sjelljes etike të farmacistëve në kryerjen e veprimtarive farmaceutike shëndetësore.

Neni 2

Struktura e Kodit

Kodi përbëhet nga parime që përfshijnë parimet dhe vlerat bazë morale mbi bazën e të cilave vendoset sjellja etike e farmacistëve.

Kodi përmban nëntë parime që mbulojnë fushat kryesore të bërthamës profesionale të farmacistëve dhe veprimtarisë farmaceutike.

Parimet e Kodit synojnë të vendosin standardet e sjelljes profesionale për farmacistët dhe të shprehin përgjegjësitë e tyre

si vlerat profesionale si pjesë përbërëse e profesionit farmaceutik. Ato reflektojnë dhe mbështesin zhvillimin e profesionit, praktikën e orientuar nga pacienti, duke marrë parasysh të drejtat dhe përgjegjësitë e pacientëve.

Parimet i referohen detyrave që drejtojnë farmacistët në detaje në standardet e sjelljes profesionale që ata duhet të pranojnë dhe respektojnë kur ushtrojnë profesionin e tyre si profesionistë shëndetësorë.

Neni 3

Përmbajtja e Kodit

Të gjithë farmacistët duhet të pranojnë doktrinën e secilit parim dhe të jenë përgjegjës për realizimin e vlerave thelbësore profesionale, me përjashtim të rasteve kur, për arsye përtej sjelljes eksperte-profesionale, parimet nuk mund të kenë lidhje të drejtpërdrejtë me punën e zakonshme farmaceutike individuale. Parimet e Kodit zbatohen për të gjithë farmacistët, pavarësisht nga roli, fushëveprimi, niveli ose vendi i punës:

- Për ata që hyjnë në profesion, Kodi identifikon detyrimet themelore morale të kujdesit farmaceutik dhe shërben si një burim për të mësuar dhe sjellje.
- Për ata që janë tashmë në këtë profesion, Kodi shërben si bazë për matjen e sjelljes etike të farmacistëve dhe matjen e sjelljes së kolegëve të tyre.
- Kodi ofron gjithashtu udhëzime për ata jashtë profesionit dhe mund të ndikojë në përcaktimin e sjelljes minimale etike të farmacistëve. Rekomandohet që punëdhënësit të zbatojnë Kodin në trajnimin e punonjësve të rinj dhe të promovojnë rregullisht aspektet etike të Kodit.

Mosrespektimi i parimeve të Kodit të Etikës përbën bazën për fillimin e procedimit në Gjykatën e Nderit të Odës dhe vendosjen e sanksioneve.

Neni 4

PARIMI I PARË: SHËNDETI DHE MIRËQENIA E PACIENTIT ËSHTË PËRPARËSIA E PARË E FARMACISTIT

Prioriteti kryesor i farmacistit në kryerjen e detyrave të tij të punës është shëndeti dhe mirëqenia e pacientëve dhe qytetarëve.

Detyrat:

- 1.1 Farmacisti merr hapat e duhur për të arritur rezultate optimale gjatë terapisë së pacientëve, kur ata përdorin barna dhe produkte të tjera mjekësore si bazë në aktivitetin farmaceutik.
- 1.2 Farmacistët marrin hapat e duhur për të parandaluar lëndimet dhe dëmtimet e pacientëve dhe qytetarëve.
- 1.3 Farmacistët ndjejnë empati dhe kujdesen për pacientët.
- 1.4 Farmacistët marrin hapat e duhur për të siguruar kujdesin e orientuar nga pacienti në të gjitha aspektet dhe marrin masat e duhura për të mbrojtur mirëqenien e pacientëve, veçanërisht të fëmijëve dhe grupeve të tjera vulnerabël.
- 1.5 Farmacisti i jep pacientit barin, ndihmën mjekësore, produktin bimor, suplementin ushqimor ose produktin tjetër mjekësor vetëm kur është i sigurt se pacienti e ka kuptuar mënyrën e përdorimit të saktë dhe të sigurt. Në rast se pacienti ka problem me të kuptuarit ose ka vështirësi në marrjen e informacionit, si për shembull tek të moshuarit

pacientët ose pacientët me dëmtim të shikimit, dëgjimit, të folurit etj., farmacisti bën një përpjekje shtesë në ofrimin e informacionit dhe këshillave dhe përdor më shumë burime dhe kohë nëse është e nevojshme.

- 1.6 Farmacisti e referon pacientin në një profesionist tjetër shëndetësor ose institucion shëndetësor, konsultohet me kolegë ose profesionistë të tjerë shëndetësorë në rast se është e nevojshme, duke marrë parasysh të dhënat personale dhe konfidencialitetin e pacientit.
- 1.7 Farmacisti gjatë punës së tij kujdeset që të mos ndikohet nga interesa komerciale apo interesa të tjera, duke përfshirë ato të një punëdhënësi të mundshëm ose një ofrues tjetër shërbimi shëndetësor.
- 1.8 Farmacisti nuk duhet t'i krijojë përshtypjen blerësit potencial se produktet që ai rekomandon për një gjendje të përshtatshme janë efektive nëse nuk ka prova për këtë.
 - 1.9 Në rast se farmacisti ka arsye të arsyeshme të besojë se receta përmban një gabim, lëshim, defekt, paqartësi ose paligjshmëri ose se çfarë e e përshkruara mund të shkaktojë dëm për shëndetin e pacientit, farmacisti konsultohet me mjekun që e përshkruan recetën dhe dokumenton detajet dhe rezultatet.
- 1.10 Në rast se farmacisti kupton se bari i përshkruar mund të jetë subjekt i abuzimit dhe varësisë, farmacisti konsultohet me mjekun që ka përshkruar terapinë.

Neni 5

PARIMI I DYTË: FARMACISTI RESPEKTON VETËVENDOSJEN E PACIENTIT, TË DREJTAT E TIJ, AUTONOMINË DHE LIRINË E ZGJEDHJES

Pacientët dhe publiku kanë të drejtë të përfshihen në diskutime dhe vendime për trajtimin dhe kujdesin e tyre. Kjo kërkon komunikim aktiv. Ata duhet të inkurajohen të veprojnë në bashkëpunim me farmacistët dhe profesionistët e tjerë shëndetësorë për të përmbushur nevojat e tyre në lidhje me shëndetin.

Detyrat:

- 2.1 Farmacisti respekton të drejtat e çdo pacienti për të marrë pjesë në diskutime dhe vendime për trajtimin e tij dhe i inkurajon ata të bëjnë të njëjtën gjë.
- 2.2 Farmacisti ndërmerr hapat e duhur për të komunikuar në mënyrë efikase dhe efektive me pacientët dhe publikun, duke kryer komunikim të përshtatur për ta.
- 2.3 Në rrjedhën e punës së tij, farmacisti bashkëpunon me pacientët, me ata që kujdesen për pacientët kur nuk mund ta bëjnë vetë dhe me profesionistët të tjerë shëndetësorë për të drejtuar dhe menaxhuar siç duhet kujdesin dhe terapinë e pacientit.
- 2.4 Farmacisti u shpjegon pacientëve dhe publikut opsionet dhe opsionet e disponueshme dhe të disponueshme, duke përfshirë rreziqet dhe përfitimet. Farmacisti kujdeset që informacioni që ai jep të jetë objektiv, i pavarur dhe i vlerësuar klinikisht.
- 2.5 Farmacisti respekton të drejtën e pacientit për të refuzuar marrjen e një shërbimi profesional.

- 2.6 Farmacisti mbron dhe respekton privatësinë dhe konfidencialitetin e informacionit
i të dhënat që kanë të bëjnë me pacientët dhe është i detyruar t'i mbajë ato
si sekret profesional,
- 2.7 Farmacisti ruan dhe përpunon të dhënat personale të pacientit në përputhje me
rregulloret ligjore përkatëse,
- 2.8 Farmacisti siguron pëlqimin e pacientit aty ku është e nevojshme, për shërbimet
dhe trajtimin që ai ofron.
- 2.9 Farmacisti kryen vetëm ato analiza ku plotësohen të gjitha kërkesat e organeve
rregullatore për personat e përfshirë në ato analiza ose të dhënat e tyre
shëndetësore, duke përfshirë dhënien e pëlqimit me shkrim të të gjithë
pjesëmarrësve.

Neni 6

PARIMI I TRETË: NDERI DHE DINJITET I PROFESIONIT

Farmacisti mbron nderin dhe dinjitetin e profesionit dhe nuk kryen asnjë veprimtari që
do t'i cenonte ato.

Detyrat:

- 3.1 Farmacisti ka për detyrë të respektojë standardet e pranuar të sjelljes brenda dhe
jashtë punës së tij profesionale.
- 3.2 Çdo shkelje e ligjit, që lidhet drejtpërdrejt ose tërthorazi me punën profesionale të
farmacistit, mund të konsiderohet se e sjell profesionin në reputacion dhe mund të
konsiderohet sjellje e pahijshme.
- 3.3 Farmacisti nuk duhet të përdorë ose të lejojë përdorimin e kualifikimit të tij, pra
licencën ose pozicionin si farmacist në kundërshtim me qëllimin e tyre.
- 3.4 Farmacistët që mbajnë titullin shkencor - doktor i shkencave farmaceutike
inkurajohen të përdorin kualifikimin e tyre, por jo në një mënyrë që do të krijonte
konfuzion ku publiku do të besonte se personi është mjek.
- 3.5 Farmacisti është profesionalisht përgjegjës për punën e tij, që do të thotë se ai është
përgjegjës për atë që bën ose nuk bën, pavarësisht nga këshillat apo udhëzimet që merr nga
eporët e tij ose nga anëtarë të profesioneve të tjera.

Neni 7

PARIMI I KATËRT: ZHVILLIM I VAZHDUESHËM PROFESIONAL

Farmacisti mban, ruan një nivel të lartë njohurish profesionale për të arritur
standarde të larta sjelljeje në punën e saj.

Detyrat:

- 4.1 Në drejtim të përcaktimit ligjor për edukimin e vazhdueshëm, farmacisti ka përgjegjësinë
të mbajë hapin me ndryshimet në veprimtarinë farmaceutike, të jetë i përditësuar me
rregulloret aktuale ligjore që rregullojnë veprimtarinë farmaceutike dhe

barnat dhe të forcojnë dhe ruajnë aftësitë dhe njohuritë e tyre si punonjës shëndetësor.

4.2 Farmacistët pranojnë konceptin e zhvillimit të vazhdueshëm profesional, i cili përkufizohet si një proces me të cilin një farmacist rrit njohuritë, aftësitë dhe cilësitë personale gjatë karrierës së tij profesionale.

4.3 Farmacisti ndjek edukimin e vazhdueshëm, i cili përfaqëson të mësuarit gjatë punës profesionale për të ruajtur dhe avancuar zhvillimin e tij profesional.

4.4 Farmacisti merr pjesë në kryerjen e mbikëqyrjes profesionale, e cila synon të përcaktojë strukturën, proceset apo rezultatet e punës së farmacistëve në institucionet shëndetësore duke matur dhe përcaktuar shkallën e arritjes dhe realizimit të standardeve dhe qëllimeve të dakorduara.

4.5 Farmacisti ndjek mësimet dhe fiton tituj më të lartë profesionalë dhe shkencorë në fushën e farmacisë, si dhe në fusha jofarmaceutike, por që lidhen me veprimtarinë farmaceutike.

4.6 Farmacisti identifikon, vlerëson dhe vlerëson mënyrën e realizimit të zhvillimit të tij profesional dhe mban dokumentacion për të.

4.7 Farmacisti anëtarësohet vullnetarisht në organizata profesionale, përveç rasteve kur ligji parashikon ndryshe.

4.8 Farmacisti mund të marrë pjesë në realizimin e specializimeve shëndetësore si mentor, komentues dhe edukator, në veprimtaritë e organizatave profesionale (kombëtare dhe ndërkombëtare) si pedagog dhe trajner, në organet rregullatore.

(kombëtare dhe ndërkombëtare) si auditor, pedagog dhe trajner dhe në proceset arsimore (formale dhe/ose joformale) si mësues, staf mësimor ndihmës, ekspert nga praktika, trajner, etj.

Neni 8

PARIMI I PESTË: BASHKËPUNIMI ME KOLEGË DHE PUNONJËSIT E TJERË SHËNDETËSOR

Farmacisti bashkëpunon me profesionistë të tjerë të kujdesit shëndetësor për të arritur rezultatin më të mirë të mundshëm për pacientin. Farmacisti respekton aftësitë, njohuritë dhe aftësitë e ofruesve të tjerë të kujdesit shëndetësor dhe përpiqet të punojë së bashku me ta për të arritur rezultate optimale për pacientin dhe shëndetin publik.

Detyrat:

5.1 Farmacisti përpiqet të kultivojë, zhvillojë dhe mbajë marrëdhënie profesionale, eksperte dhe efikase me kolegë të tjerë të kujdesit shëndetësor dhe me ofrues të tjerë të kujdesit shëndetësor dhe të bashkëpunojë me ta për të arritur rezultate pozitive në trajtimin e pacientëve dhe përdorimin e barnave dhe produkteve të tjera mjekësore.

5.2 Farmacisti përpiqet të ushqejë, zhvillojë dhe ruajë rolin e farmacistit si anëtar i ekipit të kujdesit shëndetësor me njohuritë dhe aftësitë e tij eksperte në lidhje me barnat dhe trajtimin.

5.3 Farmacisti respekton njohuritë, aftësitë dhe përgjegjësinë e kolegëve dhe profesionistëve të tjerë shëndetësorë, respekton institucionet dhe llojet e tjera të organizatave që janë pjesë e mjedisit të tij/saj.

5.4 Farmacisti përpiqet të promovojë marrëdhëniet kolegjiale, duke u përpjekur të ndihmojë në mënyrë profesionale kolegët ose profesionistët e tjerë të kujdesit shëndetësor kur kërkohet këshilla ose mbështetje në kryerjen e punës së tyre në interes të përmirësimit të shëndetit të pacientit, sigurisë dhe shëndetit publik.

5.5 Marrëdhëniet e ndërsjella të farmacistëve janë në nivel të lartë kolegjial dhe profesional, veprime të tilla si: fyerje, nënçmim, kritikë e pajustificuar etj. janë të padenjë për një farmacist.

5.6 Farmacisti përpiqet të ruajë besimin midis kolegëve, profesionistëve të tjerë shëndetësorë dhe pacientëve dhe përmbahet nga komentet publike që dëmtojnë reputacionin profesional.

Neni 9

PARIMI I GJASHTË: PAVARËSIA PROFESIONALE

Farmacisti përmbahet nga hyrja ose pjesëmarrja në çdo situatë ose marrëveshje që mund të ndikojë negativisht në pavarësinë e tij profesionale ose në profesionalizmin ose etikën e tij.

Detyrat:

6.1 Farmacisti kryen punën e tij në mënyrë autonome dhe të pavarur dhe zgjidh situatat ku ka një konflikt të mundshëm interesi.

6.2 Farmacisti këshillohet të refuzojë punësimin në rastet kur i mohohet ose cenohet në çfarëdo mënyre autonomia profesionale.

6.3 Farmacisti sillet në atë mënyrë që e bën të qartë se ai/ajo është përgjegjës për të gjitha vendimet dhe veprimet gjatë punës së tij/saj profesionale.

6.4 Farmacisti komunikon me të gjithë anëtarët e ekipit të punës në përputhje me sferën e përgjegjësisë dhe hierarkinë e çdo punonjësi.

6.5 Farmacisti mund të përballlet me përgjegjësi profesionale ose ligjore konfliktuale, për këtë arsye ai duhet të përdorë gjykimin e tij profesional kur merr vendime për rrjedhën e veprimit, si dhe duhet të përdorë parimet e tij profesionale dhe etike si bazë për marrjen e vendimeve të tilla.

Neni 10

PARIMI I SHSTATË: REKLAMA

Farmacisti, në lidhje me interesin publik, jep informacion për shërbimet e disponueshme në objektet shëndetësore që janë në përputhje me praktikën e mirë farmaceutike, Ligjin për Kujdesin Shëndetësor dhe Ligjin për Barnat dhe Pajisjet Mjekësore, dhe nuk merr pjesë dhe nuk mbështet reklama. dhe fushata që nuk janë në përputhje me ligjet dhe mund të mashtrojnë publikun.

Detyrat:

7.1 Farmacisti nuk merr pjesë në reklamat e veprimtarisë shëndetësore dhe të institucioneve shëndetësore që janë mashtruese, të papërshtatshme ose nëpërmjet të cilave bëhen krahasime me veprimtari apo institucione të tjera shëndetësore.

7.2 Informacioni që është me interes publik për farmacistin është i vërtetë, i saktë, i rëndësishëm dhe i pavarur dhe jepet në një mënyrë që nuk jep përshtypje komerciale dhe as mashtruese.

Neni 11

PARIMI I TETË: PAMJA PROFESIONALE E OBJEKTIT SHËNDETËSOR KU PUNON FARMACISTI

Farmacistët që ofrojnë shërbime drejtpërdrejt për publikun e bëjnë këtë në një mënyrë dhe në ambiente që janë në përputhje me standardet e praktikës së mirë farmaceutike dhe rregulloret aktuale ligjore.

Detyra:

8.1 Respektimi i këtij parimi i referohet kushteve që duhet të plotësojë hapësira ku ushtrohet veprimtaria farmaceutike, e cila duhet të korrespondojë me legjislacionin aktual dhe të gjitha rekomandimet dhe standardet aktuale në veprimtarinë shëndetësore.

Neni 12

PARIMI I NËNTË: KUJDESI I PËRGJEGJËS PËR BARNAT DHE PRODUKTET E TJERA MJEKËSORE

Në punën e tij, farmacisti kujdeset përkatësisht dhe me përgjegjësi për barnat dhe produktet e tjera mjekësore dhe kontrollin e tyre.

Detyrat:

8.1 Farmacisti ka përgjegjësi profesionale për të ushtruar kontrollin e duhur mbi të gjitha barnat dhe produktet mjekësore dhe produktet e tjera që ai blen ose blen në lidhje me punën e tij.

8.2 Të gjithë farmacistët duhet të mbajnë krah për krah me konsideratat aktuale, duke përfshirë dispozitat ligjore për sigurinë dhe përdorimin e barnave dhe produkteve të tjera që lidhen me ruajtjen dhe promovimin e shëndetit.

8.3 Farmacisti merr menjëherë masa në rast se një ilaç duhet të tërhiqet nga tregu.

8.4 Farmacisti nuk duhet të blejë, shesë ose furnizojë asnjë produkt për të cilin ka arsye për të dyshuar sigurinë, cilësinë ose efikasitetin e tij.

8.5 Farmacisti është i sigurt se furnizuesi dhe burimi i çdo bari është i regjistruar sipas kushteve të rregulluara në Ligjin për barnat dhe pajisjet mjekësore.

8.6 Farmacisti nuk furnizon apo shpërndan barna dhe produkte të tjera mjekësore që nuk kanë miratim për t'u vendosur në treg në R. Maqedonia.

8.7 "Ilaçi i rremë (i falsifikuar) është ai që është i rremë në mënyrë të qëllimshme dhe të qëllimshme

nënkupton përta i përket identitetit dhe/ose origjinës së tij. Falsiteti, domethënë falsifikimi mund të zbatohet si për novatorët ashtu edhe për gjenerikët produkte, mund të përfshijnë produkte me përbërës të saktë ose të pasaktë, pa substancë aktive, komponentë aktivë të pamjaftueshëm ose paketim të falsifikuar - Përkufizimi i Organizatës Botërore të Shëndetësisë." Në rast të shfaqjes së një false ilaç (falsifikuar) në treg, farmacisti heq paketimin nga qarkullimi, e vendos anën e barnave të tjera dhe produkteve mjekësore dhe raportet në të përshtatshme organ rregullator.

8.8 Farmacisti merr të gjitha masat e nevojshme për përdorimin racional të barnave dhe produkteve të tjera mjekësore.

8.9 Farmacisti vlerëson abuzimin e barnave dhe produkteve të tjera mjekësore, shfrytëzon të drejtën për të mos i lëshuar ato dhe në atë rast e referon pacientin në një punonjës apo institucion shëndetësor përkatës dhe dokumenton të njëjtën gjë.

Dispozitat përfundimtare

Neni 13

Sanksionet për mosrespektimin e dispozitave të Kodit, kushtet dhe procedura për korrigjimin e tyre rregullohen me Rregulloren për përcaktimin e përgjegjësisë së farmacistëve dhe organizimin dhe sjelljen e Gjykatës së Nderit të Odës.

Neni 14

Ky Statut hyn në fuqi të nesërmen nga dita e publikimit në Gazetën Zyrtare të Republikës së Maqedonisë së Veriut.

Me hyrjen në fuqi të këtij Kodi, Kodi i detyrave dhe të drejtave etike profesionale të farmacistëve të Maqedonisë nr. 02-7/1 e datës 31. 5. 1995.

ODA FARMACEUTIKE E MAQEDONISË

Kryetari, Asoc. Dr Bistra Angelovska